

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЯ ТА ПОСТАНОВКА ТАНЦЮ

для студентів IV курсу

спеціальності	024 Хореографія
освітньої програми	Хореографія
освітньо-кваліфікаційного рівня	молодший спеціаліст

Київ –2020

Розробник:

Ярошевич Володимир Миколайович,
викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ярошевич Володимир Миколайович,
викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
музики і хореографії

Протокол від «27» серпня 2020 р. року № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено «28» серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Гейхман Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Карлінська Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4,5 /135	
Курс	IV	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	135	
Аудиторні	34	44
Модульний контроль	6	6
Самостійна робота	20	25
Форма семестрового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета :розвинення у студентів здатності складати власні композиції різної тематики і жанрів хореографії, композиції концертних номерів як сольних, так і масових відповідно до завдань хореографічного мистецтва; користуючись усіма засобами хореографічного мистецтва.

Завдання курсу:

- володіння законами композиції танцю та її складових частин, законами драматургії;
- вміння на практиці складати комбінації, етюди, складати танцювальні номери в будь-якому стилі, характері і жанрі за законами композиції та драматургії танцю;
- розвиток самостійності, творчої активності студентів;
- розширення загально-педагогічного і загальнокультурного світогляду студентів;
- формування і удосконалення навичок самостійної роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики, з різноманітним музичним репертуаром;
- розвиток творчих здібностей студентів;
- формування у студентів позитивної мотивації до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.
- здатність творчо реалізовувати свої ідеї на практиці в нерозривному зв'язку із завданнями хореографічного мистецтва.

У результаті вивчення курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність до організації і планування;
- базові загальні знання;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- розв'язання проблем;
- прийняття рішень;

- навички управління інформацією;
- взаємодія;
- позитивне ставлення до несхожості та інших культур;
- етичні зобов'язання;
- здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- лідерські якості;
- розуміння культур та звичаїв інших країн;
- турбота про якість;
- бажання досягти успіху.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу;
- здатність розробляти і реалізовувати культурно-просвітницькі програми для різних категорій населення, в тому числі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності;
- володіння методами навчання і виховання засобами хореографічного мистецтва;
- володіння теоретичними основами хореографічного мистецтва, професійною термінологією;

- володіння методами, прийомами і практичними навичками роботи у царині хореографічного мистецтва;
- застосування професійно-профільованих знань у хореографічній діяльності (за видами);
- здатність до творчості.
- здатність раціонально організувати навчальний час в залежності від умов та вимог навчально-виховного процесу;
- здатність аналізувати навчальну літературу, володіння навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, вміння робити висновки та узагальнення на основі опрацювання літературних джерел, вміння користуватися періодичними виданнями, здійснення пошуку необхідної педагогічної літератури.
- здатність опрацьовувати додаткову літературу як з питань навчального процесу, так і самоосвіти.

Предметні:

- опанування основами законів композиції та постановки хореографічних номерів;
- опанування основами законів драматургії хореографічних номерів;
- опанування методикою створення етюдів, комбінацій;
- вміння створювати хореографічні номери, враховуючи стильові особливості в хореографії;
- проектування форм і методів навчання та виховання засобами хореографічного мистецтва;
- здатність ефективно використовувати у практичній діяльності форми, методи, засоби хореографічного виховання і навчання;
- здійснення музично-теоретичного, історико-стильового, технічно-виконавського аналізу постановочного хореографічного матеріалу;
- усвідомлення важливості знання базової хореографічної термінології, її значення, здатність грамотно використовувати її в постановці номеру.
- демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- спроможність до високохудожнього виконання хореографічних творів різних видів хореографії;
- демонстрація вмінь постановки танцювальних комбінацій та етюдів.

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- знати основи законів композиції та постановки хореографічних номерів;
- знати принципи підбору музичного матеріалу до хореографічної постановки ;
- володіти методикою створення комбінацій, етюдів;
- знати закони драматургії в хореографії;
- вирізняти стильові особливості в хореографії;
- усвідомлювати стилі і манери танців різних видів хореографії;
- складати танцювальні етюди, сюжетні і безсюжетні танці;
- аналізувати досвід видатних хореографів-постановників;
- використовувати отриману освіту з композиції та постановки танцю у своїй професійній діяльності керівника танцювального колективу;
- вміти самостійно аналізувати наукову, методичну, психологічну, музичну літературу;
- мати потребу в удосконаленні професійної компетентності, педагогічної та виконавської майстерності;
- нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план

п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Аудиторні				
			Лекції	Практичні	Індивідуальні	Модульний контроль	Самостійна робота

Змістовий модуль № 1. Використання виразних засобів хореографії при хореографічній постановці

1	Музично – хореографічна партитура	8	2	-	2	-	4
2	Прийоми контрасту у постановці хореографічного номеру	10	-	4	2	-	4
3	Відображення національних особливостей в малюнку танцю	10	-	4	2	-	4
4	Постановка хореографічного номеру по запису	12	-	8	-	-	4
5	Постановка етюду стилізованого танцю	14	-	10	-	-	4
	Модульний контроль	6	-	-	-	6	-
	Разом:	60	2	26	6	6	20

п/п	Тематика змістових модулів	Всього год.	Аудиторні				Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Індивідуальні	Модульний контроль	

Змістовий модуль № 2. Основні закони драматургії та їх застосування в хореографічному творі

1	Створення композиційного плану номерів різних видів хореографії	14	-	8	-	-	6
2	Відмінні риси танцювальної лексики різних видів хореографії	19	-	8	5	-	6
3	Вивчення та використання фольклору у хореографічних постановках	19	-	8	5	-	6
4	Постановка номеру масової форми сучасної хореографії	17	-	10	-	-	7
	Модульний контроль	6	-	-	-	6	-
	Разом:	75	-	34	10	6	25
	Всього:	135	2	60	16	12	45

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Використання виразних засобів хореографії при хореографічній постановці.

Тема 1.Музично – хореографічна партитура.

Компоненти музики – ритм, мелодія, гармонія. Музична структура. Жанр та форма в музиці. Балетна музика. Музично-хореографічні ритмічні групування. Деякі прийоми виконання руху відповідно до музичного супроводу. Музично-хореографічне нюансування рухів

Основні поняття: ритм, мелодія, гармонія, жанр, балетна музика.

Рекомендована література

Основна: 1,2,5

Додаткова:1,2

Тема 2.Прийоми контрасту у постановці хореографічного номеру.

Використання композиційних прийомів при створенні хореографічних композицій. Пропоновані обставини (події в сюжеті). Наскрізна дія та контрдія.

Основні поняття: композиційні прийоми, події в сюжеті, наскрізна дія, контрдія.

Рекомендована література

Основна: 2,4,5

Додаткова:1,3

Тема 3.Відображення національних особливостей в малюнку танцю.

Малюнок танцю - складова частина композиції танцю. Виразальні засоби в побудові малюнку. Національні й локальні особливості танцювальних рухів. Залежність малюнку від географічних та національних особливостей. Залежність морфологічної побудови руху від географічних, культурно-історичних, соціально-економічних умов життя народу.

Основні поняття: малюнок танцю, виразальні засоби, морфологічні побудови руху.

Рекомендована література

Основна: 1,2

Додаткова:2,3

Тема 4.Постановка хореографічного номеру по запису.

Історичні та сучасні підходи до системи фіксації хореографічних постановок. Графічне зображення малюнків танцю, умовні позначки. Система запису

хореографічного тексту та окремих танцювальних рухів. Паспортизація хореографічного твору. Вимоги до оформлення постановочного плану.

Постановка танцю за записом. Знайомство з умовними позначеннями запису танцю. Вивчення музичного матеріалу. Розбір та постановка танцю за записом. Методичний аналіз та ретельне вивчення танцювальних рухів. Визначення виконавців. Знайомство з описом костюмів і необхідних аксесуарів. Бережливе ставлення при відтворенні танцю до балетмейстерського задуму. Збереження теми та ідеї танцю, створення хореографічних образів, стилю, манери і характеру виконання композиції в цілому.

Основні поняття: фіксація хореографічних постановок, графічне зображення малюнків, постановка танцю за записом.

Рекомендована література

Основна: 4,5

Додаткова: 1,3

Тема 5. Постановка етюдів стилізованого танцю.

Стилізація - надання творові мистецтва характерних рис якого-небудь стилю, особливостей чиєїсь творчої манери і т. ін.

Стилізація танцю передбачає не лише надання йому тих чи інших стильових ознак, а й – що найголовніше – збереження його першооснови.

Дві форми існування стилізованих народних танців: 1) як невід’ємна складовою сучасної естради та шоу-програм і 2) як окремий жанр хореографічного мистецтва зі своїми специфічними ознаками та критеріями оцінювання.

Робота над стилізацією хореографічного твору має вестись поетапно, у певній послідовності. Драматургія стилізованого хореографічного твору підпорядковується насамперед музичній основі.

Основні поняття: стилізація, характерні риси, стильові ознаки, драматургія

Рекомендована література

Основна: 1,2,4,5

Додаткова: 1,2,3

Змістовий модуль 2. Основні закони драматургії та їх застосування в хореографічному творі.

Тема 1. Створення композиційного плану номерів різних видів хореографії.

Танцювальна лексика та композиційна побудова як основа розкриття хореографічного образу. Стильова єдність у вирішенні образу в хореографічному творі. Композиційний план як сюжетно-тематична схема майбутнього хореографічного твору з конкретним завданням композитору, художнику, всій творчій групі. Характеристика образу. Характер музики. Сценарій. Драматургічна побудова танцювальних номерів.

Основні поняття: танцювальна лексика, композиційна побудова, стильова єдність, композиційний план, характер музики.

Рекомендована література

Основна: 2,5

Додаткова: 1,2

Тема 2. Відмінні риси танцювальної лексики різних видів хореографії.

Залежність розвитку танцювальної лексики від культурно-історичних та соціально-економічних умов життя народу; від зв'язку танцювальної лексики з конкретно-уявною дією, тобто сюжетом твору; від поєднання лексичного матеріалу з іншими формотворчими компонентами (малюнком, композицією). Складання хореографічного тексту з послідовності й взаємозв'язку елементів хореографічної лексики. Хореографічна лексика різна в народному, класичному і інших видах танцю.

Основні поняття: сюжет твору, хореографічний текст, взаємозв'язок елементів.

Рекомендована література

Основна: 1,5

Додаткова: 2,3

Тема 3. Вивчення та використання фольклору у хореографічних постановках.

Поняття фольклору та фольклоризму у хореографічному мистецтві. Обробка та збереження народного танцю. Національний та локальний колорит. Народньо-сценічний танець. Три ступені обробки фольклору: *поверхова стилізація; аранжувальний; авторський (надуманий)*.

Основні поняття: фольклор, фольклоризм, локальний колорит, обробка.

Рекомендована література

Основна: 1,4,5

Додаткова: 1,3

Тема 4. Постановка номеру масової форми сучасної хореографії.

Планування етапів роботи над постановкою номеру масової форми танцю. Сюжетні та безсюжетні форми танцю. Робота над технікою виконання рухів танцю масової форми. Добір музичного матеріалу до постановки.

Основні поняття: сюжетні та безсюжетні форми, техніка виконання, музичний матеріал.

Рекомендована література

Основна: 2,4,5

Додаткова: 1,2,3

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Музично – хореографічна партитура	2
	Разом	2 год.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми контрасту у постановці хореографічного номеру	6
2	Відображення національних особливостей в малюнку танцю	6
3	Постановка хореографічного номеру по запису	8
4.	Постановка етюдів стилізованого танцю	
5.	Створення композиційного плану номерів різних видів хореографії	8
6.	Відмінні риси танцювальної лексики різних видів хореографії	8
7.	Вивчення та використання фольклору у хореографічних постановках	8
8.	Постановка номеру масової форми сучасної хореографії	16
	Разом	60 год.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	1	1	-	-
2.	Відвідування практичних занять	1	13	13	17	17
3.	Робота на практичних заняттях	10	13	130	17	170
4.	Виконання самостійної роботи	5	16	80	20	100
5.	Виконання модульної роботи	25	3	75	3	75
	Разом		-	299	-	362
	Максимальна кількість балів: $299+362=661$					
	Розрахунок коефіцієнта: $661/ 100 = 6,61$					

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1.Музично – хореографічна партитура(2 год.)

Підготувати повідомлення на тему:

- 1.Компоненти музики – ритм, мелодія, гармонія.
- 2.Балетна музика.

Тема 2.Прийоми контрасту у постановці хореографічного номеру (2 год.)

Дати відповідь на питання:

- 1.Пропоновані обставини (події в сюжеті).
- 2.Наскрізна дія та контрдія.

Тема 3.Відображення національних особливостей в малюнку танцю (2 год.)

Підготувати повідомлення на тему:

- 1.Виразальні засоби в побудові малюнку танцю.
- 2.Залежність малюнку танцю від географічних та національних особливостей.

Тема 4. Постановка хореографічного номеру по запису(2 год.)

Підготувати повідомлення на тему:

1. Система запису хореографічного тексту та окремих танцювальних рухів.
2. Збереження теми та ідеї танцю, створення хореографічних образів.

Тема 5. Створення композиційного плану номерів різних видів хореографії (2 год.)

1. Створити композиційний план танцю народно – сценічної хореографії.
2. Створити композиційний план танцю сучасної хореографії.

Тема 6. Відмінні риси танцювальної лексики різних видів хореографії (2 год.)

Дати відповідь на питання:

1. Складання хореографічного тексту хореографічного номеру.
2. Хореографічна лексика різна в народному, класичному і інших видах танцю.

Тема 7. Вивчення та використання фольклору у хореографічних постановках(2 год.)

Підготувати повідомлення на тему:

1. Поняття фольклору та фольклоризму у хореографічному мистецтві
2. Національний та локальний колорит у номері народної хореографії.

Тема 8. Постановка номеру масової форми сучасної хореографії (2 год.)

1. Запропонувати види музичного супроводу для постановки номеру масової форми сучасної хореографії .
2. Скласти етапи роботи над номером масової форми сучасної хореографії .

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання** **Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи**

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
25 - 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0 - 9	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

6.4. **Форма семестрового контролю.**

Залік. Виставляється за результатами набраних балів.

6.5. **Шкала відповідності оцінок**

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція та постановка танцю» IV курс

Разом: 135 год., лекційні – 2 год., практичні – 60 год., індивідуальні – 16 год., самостійна робота – 45 год., підсумковий контроль – 12 год

VІІ СЕМЕСТР: лекційні – 2 год., практичні – 26 год., індивідуальні – 6 год., самостійна робота – 20 год., підсумковий контроль – 6 год.

VІІІ СЕМЕСТР: практичні – 34 год., індивідуальні – 10 год., самостійна робота – 25 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Використання виразних засобів хореографії при хореографічній постановці.					Основні закони драматургії та їх застосування в хореографічному творі.			
Теми занять	Музично – хореографічна партитура (лекція)	Прийоми контрасту у постановці хореографічного номеру (практичне заняття)	Відображення національних особливостей в малюнку танцю (практичне заняття)	Постановка хореографічного номеру по запису (практичне заняття)	Постановка етюду стилізованого танцю (практичне заняття)	Створення композиційного плану номерів різних видів хореографії. (практичне заняття)	Відмінні риси танцювальної лексики різних видів хореографії (практичне заняття)	Вивчення та використання фольклору у хореографічних постановках (практичне заняття)	Постановка номеру масової форми сучасної хореографії (практичне заняття)
Самостійна робота	Карта самостійної роботи студента								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 6 год.					Модульна контрольна робота – 6 год.			
Підсумковий контроль	Залік								

8. Рекомендовані джерела

Базова:

1. Бернадська Д.П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.001 / КНМА ім. П.І. Чайковського. – К., 2015
2. Білаш П.Н. Балетмейстерське мистецтво і становлення української хореографії у контексті розвитку європейської художньої культури 10–30 років ХХ ст.: автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / ДА КККіМ. – К., 2017
3. Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. - Кіровоград, 2016
4. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручн. - 2-е вид. - Київ : Альтерпрес, 2015
5. Шалапа С.В. Методика роботи з хореографічним колективом : підручник. – Ч.І. – К. : НАКККіМ, 2015

Додаткова:

1. Погребняк М.М. Біля витоків вітчизняної школи модерну в хореографії. К.: Вісник КНУКіМ, 2018
2. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії.[Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види.]: Монографія/ Шариков Д. І. – К.: КиМУ, 2015
3. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії: наук.-попул. ви-ня / Шариков Д.І. К.: Видавець Карпенко В.М., 2015